e. g. *Daśakumárach.*: अहमस्मि को ऽपि तस्करस्त्वद्गतेनैव चेतसा सहायभूतेन त्वामिमामभिसरन्तीमन्तरोपलभ्य कृपया त्वत्समीपमनैषम्. E. सृ with अभि, krit aff. शतृ.

अभिसर्ग Tatpur. m. (-र्गः) Creation; e. g. *Śántip. Mahábh.*: यत्र पूर्वाभिसर्गे वै धर्मचक्रं प्रवर्तितम् । नैमिषे गोमतीतीरे तत्र नागाह्वयं पुरम्. E. सृज् with अभि, krit aff. घञ्.

अभिसर्जन Tatpur. n. (-नम्) [1] Gift, donation. [2] Killing (*Dharańikosha*: अभिसर्जनमित्येतद्वधे दाने प्रकाशितम्). Comp. अतिसर्जन. E. सृज् with अभि, krit aff. ल्युट्.

अभिसर्तृ Tatpur. m. f. n. (-र्ता-र्त्री-र्तृ) [1] One who approaches with hostile intent, one who attacks. [2] One who pays a visit (with friendly intent); e. g. *Vájas.* (40. 14.): शोकायाभिसर्तारम् (scil. षष्ठे यूपे नियुनक्ति). E. सृ with अभि, krit aff. तृच्.

अभिसर्पण Tatpur. n. (-णम्) Approaching, esp. with hostile intent; *Vopad.*: द्यु ल अभिसर्पणे 'rad. द्यु 2[d] cl. means *to approach*, i. e. *to attack*' (*Bharatas.* on the *Bhaṭṭik.*: द्युलभिसर्पणे). E. सृप् with अभि, krit aff. ल्युट्.

अभिसान्त्व Tatpur. m. (-न्त्वः) Conciliation, friendly or affectionate manner; e. g. *Rámáy.*: ..... स उवाच महागिरिः । पुत्रेति मधुरां वाणीमभिसान्त्वपुरस्कृताम्. Also, and better, अभिशान्त्व. E. सान्त्व् (better शान्त्व्), krit aff. अच्.

अभिसायम् Avyayíbh. Late, in the evening; e. g. *Chhánd. Up.*: ता (scil. गावः) यत्राभिसायं बभूवुस्तत्रागिमुपसमाधाय गा उपरुध्य &c. (*Śankara*: अभिसायं निशायामभि; *Ánandajn.*: = सायंकालं प्राप्ताः). E. अभि and सायम्.

अभिसार Tatpur. l. m. (-रः) [1] An assignation, a lover's appointment; e. g. *Gítagov.*: रतसुखसारे गतमभिसारे मदनमनोहरवेशम् । न कुरु नितम्बिनि गमनविलम्बमनुसर तं हृदयेशम्; or in the following verse (which exemplifies an alliteration called महाचक्र or कुलालचक्र q. v.): राधा श्रुतालिवचना विरसाभिसारा रासाभिसारसमये विवृतापकारा । राका पतावृतपराप्यपयातमारा रामातया परमदुर्गलिताश्रुधारा; or *Vivádachint.*: स्त्रियं पुरुषं वाभिसारं प्रति संचारयति यश्च तयोरभिसारस्थानं ददाति तौ पारदारिकवद्दण्ड्यौ. [2] An army. [3] An attack; e. g. *Rámáy.*: प्रवृत्तिस्तैरिहाख्याता श्वो ऽभिसारः पुरस्य नः (*Dharańik.*: = युद्ध; battle, war). [4] A follower. [5] A purificatory ceremony; (viz. lustration of arms). [In the explanation of the *Dharańik.*: अभिसारो बले युद्धे सहाये साधने ऽपि च, the meaning बल and साधन are clearly founded on the compound words सर्वाभिसार and लोहाभिसार, the former meaning the making a whole army ready for attack or battle, and the latter a ceremony observed by princes before opening a campaign; the meaning बल in the *Dharańik.* should therefore not be rendered 'strength', nor the meaning साधन 'instrument'.] [6] A fish; (according to the *Nighańtaprakáśa*).

2. m. pl. (-राः) The name of a country, in the southwest of Kashmir, the modern *Hazár*; usually mentioned together with the Dárva (e. g. *Bhishmap. Mahábh.*: दार्वाभिसारा दारदाः पुण्ड्राश्चैव सहस्रशः; or *Rájatar.*: शीते दार्वाभिसारादौ षण्मासान्पार्थिवो ऽवसत्); the *Abisares* of *Arrian*; (comp. *Wilson*'s *Arr. Antiq.* p. 190; *Troyer*'s *Rájatar.* II. cc. s. v.; *Lassen*'s *Ind. Alterth.* II. pp. 138. 144. 146. 154 ff. 235. 467. 669. 887. &c.).

3. f. (-री) The name of a town; probably the capital of the country Abhisára; *Sabháp. Mahábh.*: अभिसारीं ततो रम्यां विजिग्ये कुरुनन्दनः. E. सृ with अभि, krit aff. घञ्; the fem. in ई is irregular. Comp. also the two following articles.

अभिसारस्थान Tatpur. n. (-नम्) A locality adapted for assignations. [The *Sáhityadarpańa* recommends the following eight places for lovers to meet: a field, a garden, temple-ruins, the house of a procuress, a forest, a place of pilgrimage, a cemetery, the bank of rivers (&c.); but thinks that occasionally any dark place will do: चेत्तं वाटी भग्नदेवालयो दूतीगृहं वनम् । मालयं च श्मशानं च नद्यादीनां तटी तथा । एवं कृताभिसाराणां पुंश्चलीनां विनोदने । स्थानान्यष्टौ तथा ध्वान्तच्छन्नेषु क्वचिदाश्रयः. The rhetorico-musical work *Sangítadámodara* improves the enumeration in mentioning: 'a bower, a grove, a park, a ditch (without water), a place where water is distributed, an attic, a hemp-field, the bank of a river, a thorny spot, a building ground, a house in the neighbourhood of a town, the ruins of a college and so on', these having been the places where the cowherdesses made their appointments with Krishńa: निकुञ्जकाननोद्याननिरम्बुपरिखाप्रपाः । अट्टालिकाश्मशानचैत्यधुनीरोधाः (Ms. Paris. B. 155; Ms. E. I. H. 1486: अट्टालिका गवाक्षश्च — 'a window' — धुनीरोधः) सकण्टकाः । वाटीपरिसरागारपश्चाद्भ्रमठादयः । एते प्रदेशाः संकेतस्थानानि सुरविद्विषः । यत्रा- (Ms. E. I. H. अत्रा-) भिसारं कुर्वन्ति देव्या वल्लववल्लभाः. Compare e. g. the third story of the *Vetalapanchavinśati*. — Also called संकेतस्थान.] Comp. also the following article. E. अभिसार and स्थान.

अभिसारिका Tatpur. f. (-का) A woman who meets her lover by assignation (*Amarak.*: कान्तार्थिनी तु या याति संकेतं साभिसारिका; *Hemach.*: याति या प्रियं साभिसारिका; *Śabdaratnáv.*: कान्तमुद्दिश्य संकेतं याति या साभिसारिका); *Bharata* defines this character which is of frequent occurrence in poetry and affords an insight into the amorous customs of the ancient Hindus, as 'a woman who, having lost all modesty and fear, under the influence of love or passion invites her paramour to come to her (as quoted by *Hemach.*'s *comm.*: हित्वा लज्जाभये श्लिष्टा मदनेन मदेन वा — by *Vallabhagaṇi*: मदेन च — । अभिसारयते — *Vallabh.*: अभिसारयेद्या — कान्तं सा भवेदभिसारिका); or as 'one who cannot even wait for the arrival of the messenger she has sent out, but suffers unbearable pains of thirst after the water of love, desirous as she is to drink the lips of her absent friend' (*Vetalapanch.*: या दूतिकागमनकालमपारयन्ती सा दुःसहस्मरजलार्तिपिपासितेव । निर्यातवल्लभजनाधरपानलोभात्सा कथ्यते मुनिवरैरभिसारिकेति); similarly the *Rasikasarvaswa* which defines her as 'one who having lost all modesty, attracted by her lover's youth and by love invites him to meet her' (लज्जां हित्वा समाकृष्टा यौवनेन मदेन च । अभिसारयते कान्तं कीर्तिता साभिसारिका); but if we follow other works on Hindu rhetoric, this definition would only apply to the second or the last of the three categories of the अभिसारिका, as mentioned e. g. by the *Sáhityadarpańa* and the *Sangítadámodara*; the former of which works, after having prefaced the definition that 'wise men call *abhisáriká* a woman who under the dominion of love either invites her lover to come to her or goes herself to him' (अभिसारयते कान्तं या मन्मथवशंवदा । स्वयं वाभिसरत्येषा धीरैरुक्ताभिसारिका) dis-